

1. Aydinlara yönelik calismalarin dogru bir temele oturtulabilmesi icin kanimca hic vakit gecirilmeden Turkiye somutunda, anti-fasit mucadele icinde olsun, daha ileri asamalara yönelik politikalar icinde olsun, cesitli yapilanis ve tavir alislari ile birlikte aydinlarin isci sinifi hareketi ile iliskileri uzerine ayrintili bir teorik cozumlemeye gereksinimimiz var. Bu teorik cozumlemenin on kosullarindan biri, bu dogrultuda kollektif bir cabayi gerceklestirmek. Ancak boylece, taktik ve stratejik anlamda dogru, uyumlu ve uzun erimli bir politika gelistirmek mumkun olacaktir.

Saniyorum uzerinde durulmasi gerekecek onemli noktalardan biri, kimi yurekli cikislarin varligina karsin, ^{Turkiye'de} "sol" aydin cevrelerine degin, cok agir bir ideolojik bir bunalim yasanmakta oldugudur. Cok sayida iyi niyetli, "demokrat" bilim adaminin dahi, ANAP'i bir demokrasi alternatifini olarak sunabilmesi, cuntanin orgutlu mucadele olanaklarina saldirilari karsisinda teslimiyetcilik ve hatta orgut dusmanligi, "Yeni Sol" kilifi icinde yaygin anti-komunizm, bu bunalimin gostergelerinden sadece birkacidir. Cikmakta olan yayinlarin siki sikiya izlenmesi, kuskusuz yukarida sozu edilen kollektif calismanin vazgecilmez bir yanini olusturacaktır.

2. Bu kosullarda saglikli, isci sinifi bilimi temelinde bir alternatif forum olusturmanin geregi, saniyorum her zamankinden daha ivedi ve yakici bir sorun olarak karsimiza cikmaktadir.

Yurt icinde var olan kosullarda bunun olanaklari oldukca sinirlidir. Bugune kadar Bilim ve Sanat cevresi oldukca onemli bir islev gormekteydiler. Yine de, yayina devam edebilme kaygisi bile, bu derginin kapsamini belirlemede oldukca kisitlayici olabilmektedir.

Turkiye'nin karsisinda duran bir dizi sorunun, isci sinifi bilimi temelinde, onyargisiz, alabildigine genis ve ayrintili bir bicimde tartisilabilecegi bir "forum" un somut bicimleri neler olabilir? Bu sorunun yaniti, bence onemlidir. Cunku bir yandan Marksist-Leninist dunya gorusunden esinlenen aydinlarla, diger yandan gi-

derek daha geniş aydın çevreleri ile sağlıklı bir diyalogun, daha da verimli ve kalıcı bağlaşıklıkların oluşturulabilmesi için bu somut çalışmaların önemli bir yeri olabileceğini düşünüyorum.

Boylesi çalışmalar için bir başlangıç noktası, örneğin, 12 Eylül'un 5. yıldönümüne (ki onumuzda bir yıl var) rastlaştırılacak bir dizi sempozyum-konferanslar olabilir. Yurt-disından ve Türkiye'den bilim adamlarının çağrılı olarak katılacakları, ve "12 Eylül'un 5. Yılında Türkiye" gibi bir ana başlık altında toplanabilecek bu sempozyumlar, Türkçe ya da yabancı dilde - hatta simultane tercüme ile- hem Türkiyeli hem yabancı bilim adamlarının ilgisini çekecek bir özgünlükte ve düzeyde gerçekleştirilebilirse, ulaşmakta güçlük çektiğimiz liberal-sosyaldemokrat eğilimli yarı-popüler mesleki dergilere değin konunun işlenmesini de sağlayabilir. Onun ötesinde, dinleyiciler de, davetiye ile, hatta, belli bir kayıt ücreti ödeyerek sempozyumları izleyebilirler. Böylece konferansların metinlerinin basılma işi de gerçekleştirilebilir. Bu sempozyumlarda, tartışma ortamı yaratılabilirse, oraya katılan bilim adamları için bu gerçek bir bilgi-görüş alışverişi odagi haline getirilebilirse, bu önemli bir başlangıç olur.

Yurt dışında boylesı konferans, sempozyum gibi çalışmaların, ve yayın çalışmalarının belli bir sürekliliğe kavuşturulması, giderek daha kalıcı yapılanmalar için de bir hazırlık oluşturabilir.

3. Burada, belki, ileri bir hedef olarak, Avrupa'da oluşturulacak bir "Türkiye Etudleri Enstitüsü"nden söz edebiliriz. Saygın bir mütevelli heyeti tarafından yönetilenebilir. Sürekli ve davetli araştırmacıları ve arşivi/ Türkiye bilim yaşamına vazgeçilmez katkıları olabilir böyle bir kuruluşun. Bunun gerçekleştirilmesi için mutlaka büyük fonlar, Avrupa ülkelerinde böyle olanakları sağlamak için de sosyalist ve sosyal-demokrat partiler, sendikalarla çok yakın ilişkiler geliştirilmesi, böyle bir kuruluşun, içinde Türkiyeli anti-faşist güçlerin çok geniş bir kesitini barındırması gerekmektedir.

DAYANISMA CALISMALARI UZERINE

I. 1256'larla Dayanisma Eylemi'nin degerlendirilmesi ve buradan edinilen deneyimle isiginda daha kapsamlı ve kalıcı bir dayanisma orgutlenmesinin olanaklarının arastirilmesi.

Bilindiği gibi 15-16 Aralık gunlerinde, Tanilli'nin evinde, 1256'larla dayanisma calismasinin degerlendirilmesinin yapılması, v bir anlamda bundan sonra neler yapılabilir? sorusunun gorusulmesi için, kampanyaya aktif olarak destek saglamis, ya da, ilerideki benzer calismalarda uzman kisiler olarak yararlı olacakları düşünulen arkadaşlarla bir toplantı düzenlenmesine uğrasılmaktadır.

Toplantıya çağrılmaları, 27 Eylül'de Tanilli'nin evinde yaptığımız toplantıda kararlaştırılanlar,

İngiltere - Enis User* /M.A. Dikerdem

İsvç - Demir Ozlu, Refik Sener

Danimarka - Zulal Kiliç*

Norveç - (gelecekte bile katkısından dolayı çağrılması uygun görülmüştür) Sabih Geygel, Norveç göçmen radyosu sorumlusu.

Hollanda - İnanc Kubluer

Avusturya - Sems Ozer

Fransa - Erçan Eyuboglu*, Sehmus Guzel*, ? Jak Salom, Taner Timur, Ataç Pehramoglu (Ayrıca Enis Coskun'un da gelmesi için Poça ile yazıcılıyor.)

Almanya - Yucel Foyzioglu, G. Gazioglu, Safter Cinar, Mete Aksu, Hakki Keskin, Y. Karahasan, F. Pultan, Osman Okan, Klaus Liebe-Harkott.

* olanlar, benim şu ana kadar geleceklerini kesin bildiklerimdir. Bu arada, Belçika'dan Turkalı Devrim ve D. Özgüden'in gelmesi önerilmiş ise de, hoca'nın kesin muhalefeti ile karsılaşmıştır.

İsvç: Teletay Ağaoğlu
+ Basel'den bir başka arkadaş

TÜRKİYE

Toplantının gündemi ne olmalıdır? Bir anlamda, Avrupa'da bu inisyatifle başlayan dayanisma çalışmalarının azami programi ne olmalıdır sorusu, bu toplantının azami gündeminin ne olması gerektiği sorusu ile benzer bir içerik taşımaktadır.

Toplantının asgari gündemi, kampanya çalışmalarının değerlendirilmesi diye tanımlanabilir.

1. Daha önce iletilen ara raporun ve tamamlayıcı bilgilerin ışığında, çalışmada başarılı ve aksayan yanların gözden geçirilmesi.
- Pasinla ilişkilerde uzmanlaşma ve sürekliliğin sağlanmasının gerekliliği,
- Demokrat, liberal çevrelere acil olarak bu çevrelerden dayanisma çalışmalarına daha büyük katkıların sağlanmasına çalışılmasının gereği,
- Dayanisma çalışmalarının mali gerekliliklerinin yerine getirilmesi için planlı ve sürekli çalışmaların örgütlenmesi,
- Koordinasyon ve kırtasiye işlerinin sürdürülebilmesi için giderek sürekli bir sekreteryas oluşturulmasının gereği.

2. Yeni işler:

Daha önceki ara raporda da sözü edilen broşurun, toplantı tarihine kadar tamamlanmış, hatta basılmış olması öngörülmektedir. Bu durumda, bu broşurun en etkin biçimde dağıtımını, ve yeni kaynak sağlamanın aracı olarak da kullanılması, Tanilli ile yapılan ara toplantıda da ele alınmış, imzaları ile kampanyaya destek olan önemli kişilerce, Tanilli imzalı bir mektup eşliğinde broşurun gönderilerek, kendilerinden aşağıdaki maddede değinilecek olan projeye de katkıda bulunmak üzere bagis istenmesi düşünülmüştür. Toplantıda bu önerinin görüşülmesi ve örgütlenmesi gündeme gelmelidir.

Broşurda da bir araya getirilmiş olan tüm imzaların, bir heyet tarafınca Türkiye'ye götürülerek Evren'e verilmek üzere girişimde bulunulması. Harold Pinter ve Arthur Miller'in bu heyet içinde yer almayı kabul ettikleri, bunun yanında diğer katılımların sağlanıp sağlanamayacağı, ve bu proje için gerekli mali kaynağın sağlanmasının görüşülmesi.

Toplantiya onemli bir katilim saglanabilmiş ise, bu baslibasina insanlari bundan sonra da bu calisma benzeri isler icin bir araya gelme konusundaki istekliliklerinin bir gostergesi olarak alınabilir. Bu bir-araya gelisin bicimi, ve onune koydugu hedefler neler olabilir?

1. 1256'larla dayanismanin bundan sonra da gerektirecegi calismalari orgutlemek - ve benzeri durumlarda Turkiye'ye yonelik diger dayanisma girisimlerinde bulunmak uzere -

a) her ulkede mutesebbis komitelerin olusturulmasi. Bunlari, kendi iclerrinde belli bir uzmanlasmayi gerceklestirmeleri. Kamuoyunda agirligi olan kisiler, parlementerler, sendika cevreleri, sanatcilar, bilim adamlari v.s. ile surekli iliskiler gelistirmeye ozen gostermeleri. Pasinla iliskilerin surekli ve profesyonelce bir bicime kavusturulmasinin saglanması.

b) Tum Avrupa ve giderek, ABD, Kanada ve Avustralya icin bir koordinasyon komitesinin olusturulmasi. Bu komitenin baskaninin Server Tanilli olmasi. Her ulkedeki mutesebbis komiteler araciligi ile ele alinacak dayanisma calismalarinin, icerik ve bicimlerinin bu koordinasyon komitesi tarafindan, mumkun olan olcude, tum memleketlerdeki arkadaslara da danisarak, kararlaştırılması.

2. Her ulkede, o ulkenin sahsiyetlerinden olusan "Turkiye ile dayanisma inisyatifleri", ya da dayanisma calismalarinin "koruyucusu" niteliginde kurullarin olusturulmasi icin caba gosterilmesi. Boylece, Avrupa/Amerika ulkelerinin Turkiye ile iliskilerinde de soz sahibi olabilecek nitelikte insanlari, surekli bir dayanisma calismasi icine cekilmeleri.

Yukaridaki birinci maddede gozetilen mantik, Avrupa kamuoyunu ethileme, gerekli iliskileri gelistirebilme, "kamuoyunu bicimlendiren cevreler"le iliski kurabilme konusunda en hareketli unsurlari, kendi ortak dillerini, uzmanlasma alanlarini, calisma ve iletisim bicimlerini gelistirebilecekleri bir yapi icinde toplamak; bunu yaparken, demokratik, anti-fasist bu calisma icinde yer alabilecek, ben de varim diyen herkese kapilari acik tutmak; insanlari "orgutlerinin birer temsilcileri" olarak degil, kendi demokrat, anti-fasist konulari icinde ele almak; buna karsin, herkesin kendi politik,

orgütsel bağlarının olabileceği gerçeğine de saygı göstermektir.

Boyle bir yapı içinde, örgütsel sirtusmelerin en aza indirilebileceğini, kişisel karşılıklı güven ve iyiniyetin one çıkartılabileceğini düşünmek hence yanlış değil. Tekrar altının çizilmesinde yarar olan bir nokta, kişilerin orada örgüt temsilcileri olarak bulunmadıkları gibi ne çeşitli ülkelerdeki koordinasyon işlevi görecektir. Mutesebbis komiteleri ne de merkezi koordinasyonun, bir "dayanışma komiteleri federasyonu", var olan "dayanışma örgütlerinin bir konfederasyonu," v.s. olmaması gerektir. Buna karşın, kişiler, kendi politik, örgütsel bağlarını değerlendirerek, bu çalışmalarını daha yaratıcı, verimli, geniş kapsamlı kılmak için ellerinden geleni yapmakla, doğal olarak, yükümlüdürler.

Boylesi bir yapı, Avrupa kamuoyuna yönelik saygın bir cehre oluşturmaları açısından da hence önemli olacaktır. Avrupa'da bulunan tüm anti-faşist muhaliflerin ortak ses çıkarabileceği yeni bir platform sadece Türkiye'de anti-faşist güçleri yüreklendirmekle kalmaz, Avrupa kamuoyunun da, Türkiye ile demokratik dayanışmayı daha büyük bir titizlikle ele almaasını sağlar.

Yukarıda da dediğim gibi, "azami programımız", ve toplantının "azami gündemi" bu çerçeveler içinde düşünülebilir. İkincisinin, birincisini ne ölçüde tüketeceği, tüketebileceği, ya da tüketmesi gerektiği konusunda görüşlerinizi, acilen bekliyorum.

TÜRKİYE SOSYALİSTLERİNİN İHTİŞAR KURULU

DAYANISMA CALISMALARI UZERINE _ II

Turkiye'deki aydinlarla, ozellikle YOK-zede ve sikiyonetimce isinden atilmis ogretim uyeleri ile somut dayanisma yollarinin aranmaya devam edilmesi, ve bu baglari munkenolan olcude sicak tutulmaya calisilmasi, hic kucumsenmeyecek kadar onem tasimaktadır.

1. Turkiye'de universitelerden atilan ogretim uyelerine disaridan is, proje, davetiye, ... saglanmasi gibi olanaklari surekli arastirilmasi. Bu konuda universiteler ve meslek kuruluslarinin surekli uyarilmasi ve konunun gündemden inmesine izin verilmemesi. WUS (Dunya Universiteler Servisi) ile iliskilerin sürdürülmesi ve WUS'a alternatif diger, benzer kuruluslarla iliskiye gecilmeye calisilmasi.

2. Turkiye'de aydinlar arasinda olusan dayanisma, kulturel etkinlik, v.s. orgutlerinin desteklenmesi. Bu konuda, Ekin Sanat ve Bilim Etkinlikleri A.S. ile dayanisma olanaklarinin arastirilmasi.

a) Yurt disindan ortak olunmasi

b) Etkinliklerinin gerektirebilecegi dis temaslarda kendilerine yardimci olunmasi. Disaridan is, proje, arastirma gibi islerin saglanmasi; yazar, sanatci gibi kisilerle gereken iliskilerin kurulmasi, v.s.,.

TÜRKİYE SOSYAL İSTİSMAL VE İZLENİMLERİNE İLİŞKİN GİZLİ VE SIKIYONETİM KURULUŞU